

Uitvoeringsplan

Aanpak radicalisering 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Doel van dit uitvoeringsplan en leeswijzer	5
2. Preventie	7
Analyse	7
Onderzoek	7
Oumnia Works Arnhem	8
Project 'Zichtbare en betrokken ouders'	9
Project 'Jeugdraad Arnhem'	9
Project "Vroegsignalering en preventie in Arnhem"	10
3. Persoonsgerichte aanpak	11
Expertise	11
Activiteiten Veiligheidshuis	12
Maatwerk ondersteuning	12
4. Duidingspool & Expertise Oost-Nederland	13
Duidingspool & Expertisecentrum Oost-Nederland	13
5. Financiën	14
6. Communicatie	15
7. Evaluatie en verantwoording	16

Dit uitvoeringsplan waarmee Arnhem radicalisering tegengaat, professionals wegwijs maakt en jongeren weerbaar, is erg praktisch. Het gaat erom dat jongerenwerkers, docenten en andere mede-opvoeders van jongeren een speciaal oog krijgen voor de eerste signalen van radicalisering. Dat zij die niet negeren, maar tijdig bespreekbaar maken en indien nodig hulp inschakelen. Achter dit uitvoeringsplan ligt de visie zoals die de afgelopen tien jaar is uitgekristalliseerd tussen de ministeries, de veiligheidsdiensten en gemeenten als Arnhem waar jihadisten zich relatief vaak gemanifesteerd hebben.

Het is belangrijk dat in Arnhem en in omliggende gemeenten de partners elkaar intussen weten te vinden, wat betreft kennis, expertise en uitvoering. Want radicalisering is een veel kantig probleem dat gebaat is bij een benadering vanuit diverse kanten. De één verklaart radicalisering met persoonlijke teleurstellingen, de ander met boosheid over de dubbele maat in de samenleving. De één legt de nadruk op de leeftijdsfase inclusief de zoektocht naar identiteit en de behoefte aan superieure heldendom, de ander op maatschappelijke factoren als armoede of discriminatie op de arbeidsmarkt.

De werkelijkheid is, kan ik zeggen als iemand die zelf een radicaliseringsproces heeft meegemaakt, dat vrijwel al die factoren meespelen. Eén factor wordt daarbij echter vaak vergeten: de religieuze/ideologische motivatie, geperverteerd en ontspoord door haatdragende ideologen en misbruikt door ronselaars die soms rondhangen rond moskeeën en bovendien via de sociale media tot in de slaapkamer van moslimjongeren binnendringen. Als wij dat over het hoofd zien, vergeten wij ook een belangrijke oplossingsrichting: die van de opvoeders. De moslimouders die een belangrijke rol hebben in het bijbrengen van het besef dat de vrijheid om te zijn wie je bent een universele waarde is, zowel in onze democratie en rechtsstaat als in de diverse levensbeschouwingen en religies die Nederland rijk is.

Daarom is de moslimgemeenschap de bondgenoot van onze samenleving tegen radicalisering. Het is goed om die als lokale overheid daarin te erkennen en positie te geven met trainingen en met de opname in netwerken. De ouders verdienen de steun van de docenten, jongerenwerkers en hulpverleners, die opgroeiende kinderen mede vormen en opvoeden.

Nog altijd zijn er zorgen over de mogelijke terugkeer van strijders en hun families uit het IS-strijd-toneel. De aanhouding van de 7 verdachten voor het voorbereiden van een terroristische aanslag afgelopen september heeft ook laten zien dat de 'homegrown' terroristen een gevaar voor onze samenleving vormen. Ook de groep geradicaliseerden die al in Nederland aanwezig is en de personen die straks uit detentie komen moeten in beeld blijven.

Daarbij hebben wij als lokaal bestuur vervolgens wel degelijk de opdracht om terugkeerders te re-integreren met school, werk en een huis en als professionals om ouders te helpen voorkomen dat gezinnen ontwricht raken, met kleine broertjes en zusjes die radicaliseren onder invloed van de terugkeerders.

De verwachting is gerechtvaardigd dat radicalisering tegengaan ook de komende jaren onze aandacht blijft vergen.

Ahmed Marcouch,

Burgemeester van Arnhem

1. Doel van dit uitvoeringsplan en leeswijzer

Samen met vele partners in de stad en regio werkt de gemeente Arnhem al meerdere jaren aan het tegengaan en voorkomen van radicalisering. Ook in het afgelopen jaar is daar aan gewerkt door uitvoering te geven aan de activiteiten en projecten zoals beschreven in het uitvoeringsplan radicalisering Arnhem 2018. Ook voor 2019 heeft de gemeente Arnhem van het Rijk versterkingsgelden ontvangen om door te gaan met de lokale aanpak.

De activiteiten en projecten die in dit uitvoeringsplan worden beschreven passen in de brede aanpak zoals die in de afgelopen jaren in samenwerking en afstemming met lokale, regionale en landelijke partners tot stand is gekomen.

De aanpak richt zich op de volgende punten:

- Analyse van personen, groepen en systemen
- Verhogen van de bewustwording; betrekken en activeren van professionals en inwoners ten behoeve van het signaleren en voorkomen van radicalisering
- Regie en sturing op de aanpak van radicalisering
- Persoonsgerichte aanpak; maatwerk activiteiten en interventies gericht op individuen en groepen
- Professionalisering; investeren in de ontwikkeling van kennis en kunde door training, advies en ondersteuning
- Onderhouden en verstevigen van strategische netwerken en contacten met sleutelfiguren in de stad
- Preventieve activiteiten en projecten; in beeld brengen en tegengaan van gewelddadig extremisme lokaal en regionaal
- Regionaal expertisecentrum en duidingspool ter advisering en ondersteuning van de regionale aanpak van radicalisering

De aanpak is gericht op het beschermen van de democratische rechtstaat en het handhaven van de openbare orde en veiligheid in de stad. Waarbij uitdrukkelijk aandacht is voor de preventie van radicalisering en extremisme, het vergroten van de sociale cohesie en de weerbaarheid in de stad. Kenmerkend voor de wijze waarop de aanpak radicalisering in Arnhem vorm wordt gegeven is de uitgebreide en intensieve samenwerking met zowel betrokken burgers als organisaties. Op de onderwerpen die raken aan samenlevingszaken, jeugd en onderwijs wordt dan ook zowel bestuurlijk als ambtelijk gezamenlijk opgetrokken.

In de ontwikkeling en de uitvoering van de activiteiten wordt nadrukkelijk gekeken hoe de benodigde specialistische kennis kan worden overgedragen en de ervaring en inzet geborgd binnen het lokale netwerk van betrokken professionals. Eind 2019 zal de aanpak samen met de partners worden beoordeeld en kan er een nieuwe aanvraag voor de versterkingsgelden in 2020 worden ingediend. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met niet alleen de lokale partners maar ook de ministeries van Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De opzet van het programma borduurt voort op de uitvoeringsplannen zoals die vanaf 2016 zijn opgesteld. Een deel van de activiteiten en projecten die in de voorgaande jaren zijn gestart/ uitgevoerd zijn wederom, al dan niet aangepast, terug te vinden in het uitvoeringsplan voor 2019. Dit uitvoeringsplan beschrijft de activiteiten die in het kader van de aanpak van radicalisering zijn of worden opgezet. Deze activiteiten zijn in een samenhangend programma gegoten. Voor de uitvoering van de activiteiten en projecten is gekozen voor een programmasturing.

Dit programma valt in drie thema's uiteen;

1. **Preventie**
Voorkomen van nieuwe aanwas en vergroten weerbaarheid
2. **Persoonsgerichte aanpak**
Tegengaan van radicalisering
3. **Regionaal kennis & expertise centrum**
Ondersteuning en advies voor regio gemeenten in Oost-Nederland

De activiteiten in de aanpak van radicalisering die zijn beschreven in het uitvoeringsplan raken verschillende beleidsdisciplines en methodieken. Voor een goede afstemming, planning en sturing is coördinatie gewenst. Om dit te realiseren is een programma coördinator aangesteld. Deze draagt zorg voor de regie en afstemming op de verschillende activiteiten en projecten. Met een verantwoording op tijd, geld en resultaat van de verschillende deelactiviteiten. Een belangrijke rol en taak daarnaast is zorgen voor een structuur waarbinnen het delen van expertise en kennis wordt gefaciliteerd. De manager opereert in opdracht van de portefeuillehouder veiligheid, de burgemeester van Arnhem. Naast de regie op het programma zorgt hij ook voor rapportages en verantwoording aan de bestuurlijke opdrachtgevers.

De programma coördinator heeft ook een inhoudelijke rol op het specifieke onderwerp van radicalisering; hij speelt een rol bij het vergroten en verspreiden van kennis en het opbouwen en onderhouden van een netwerk. Lokaal, regionaal en landelijk.

In dit uitvoeringsplan treft u per thema een beschrijving van de bijbehorende activiteiten aan. Vervolgens is er aandacht voor de financiën en de communicatie omtrent de aanpak van radicalisering.

2. Preventie

Voorkomen van nieuwe aanwas en vergroten weerbaarheid

Analyse

In het kader van de lokale aanpak van radicalisering zal er een krachtenveldanalyse van het extreemrechtse speelveld in Arnhem worden opgesteld.

Met de gevraagde analyse wordt het volgende in kaart gebracht:

1. De online en offline infrastructuur binnen het extreemrechtse landschap in uw gemeente;
2. De rechtsextremistische groepen en/of bewegingen binnen de gemeente;

Deze analyse zal het beeld en de informatiepositie van de gemeente verbeteren voor wat betreft de aanwezigheid van extreemrechts in Arnhem. Door degelijke fenomenen inzichtelijk te krijgen kan er vervolgens beter geanticipeerd worden op veranderingen in het speelveld. Door de analyse wordt er ook input gegenereerd om integraal koers te bepalen langs het driesporenbeleid van preventie, detectie en interventie.

Planning

De resultaten van de analyse zullen in het najaar aangeleverd worden aan de burgemeester. Die zal dit vervolgens bespreken in de lokale driehoek. Daarnaast zullen de uitkomsten meegenomen worden in de uitvoeringsplannen en de integrale lokale aanpak voor 2020 en verder.

Kosten

De kosten voor de krachtenveldanalyse is begroot op € 30.000,- en komen uit de versterkingsgelden.

Onderzoek

In opdracht van de burgemeester zal door de Universiteit Utrecht een evaluatieonderzoek van de lokale aanpak radicalisering in Arnhem worden uitgevoerd. Het onderzoek zal gericht zijn om de lokale aanpak van Arnhem over de gehele breedte te evalueren en bovendien aanbevelingen te doen op welke manier wij onze aanpak kunnen versterken.

De zoekvraag van het onderzoek is: Hoe hebben de gemeente Arnhem en haar partners hun capaciteit gezamenlijk ingezet om op doelgerichte, legitieme en duurzame wijze een bijdrage te leveren aan het voorkomen en tegengaan van radicalisering?

Dit gebeurt door het interventievermogen op drie deelonderwerpen te onderzoeken.

1. Is het netwerk in de stad doelgericht, legitiem en duurzaam?
2. Is de overdracht van kennis en kunde doelgericht, legitiem en duurzaam?
3. Is de persoonsgerichte aanpak doelgericht, legitiem en duurzaam?

Deze deelvragen worden tastbaar en toetsbaar gemaakt door de concrete activiteiten en inzet binnen de aanpak te onderzoeken. Bij elkaar biedt dit een inzicht in de gehele aanpak, inclusief bewustwording, kennis onder professionals, vroegsignalering en de persoonsgerichte aanpak.

Planning

Het onderzoek is in april gestart en de resultaten zullen nog voor de zomer worden opgeleverd. De uitkomsten en aanbevelingen uit het onderzoek worden uitgeschreven in een eindrapport en overhandigd aan de opdrachtgever. Nadat deze in het college zijn besproken zullen de uitkomsten ook met de gemeenteraad gedeeld worden.

Kosten

De totale kosten voor de evaluatie bedragen € 49.830,- en worden betaald uit de Versterkingsgelden die de gemeente Arnhem voor 2019 van het Ministerie van Justitie & Veiligheid heeft ontvangen.

Informatie & voorlichting

De gemeente heeft de afgelopen jaren meer dan 600 personen van diverse organisaties en instellingen geïnformeerd en/ of getraind over de problematiek en aanpak van radicalisering. Door het organiseren van informatiebijeenkomsten bij o.a. onderwijsinstellingen, zelforganisaties, buurtcentra en welzijnsorganisaties zijn professionals en betrokken burgers in staat gesteld signalen van radicalisering te herkennen en te duiden. Daarnaast worden hen tools aangereikt hoe met deze signalen om te gaan. De verwachting is dat radicalisering en extremisme ook de aankomende jaren nog de nodige aandacht vraagt. Het is dan ook de bedoeling om ook de komende jaren informatie-, voorlichtingsbijeenkomsten en trainingen in te zetten om het bewustzijn in de stad nog verder te vergroten.

Activiteiten

- Werkconferentie voor onderwijsprofessionals
- Inventariseren van de behoefte voor informatie-/ voorlichtingsbijeenkomsten voor o.a. onderwijsinstellingen, sociaalmaatschappelijke-, zelforganisaties en betrokken burgers;
- Organiseren en faciliteren bewustwordings- en voorlichtingsbijeenkomsten radicalisering & extremisme breed

Planning

De conferentie voor onderwijsprofessionals zal plaatsvinden 2 oktober 2019. De informatiebijeenkomsten zullen gedurende het jaar in samenwerking en afstemming met de partners georganiseerd worden.

Kosten

Voor de conferentie voor onderwijsprofessionals is een bedrag gereserveerd van € 15.000,-- dit komt uit de versterkingsgelden van 2018 die zijn overgeheveld naar het budget van 2019. Daarnaast is ook in 2019 een bedrag van € 2500,- gereserveerd voor de organisatie en facilitering van een vijftal voorlichting- en informatiebijeenkomsten bij scholen, welzijns- of zelforganisaties.

Oumnia Works Arnhem

Oumnia Works is een vernieuwend educatief empowermentprogramma dat door en voor (moslim) moeders is ontwikkeld. Dit laagdrempelige programma is vanuit de behoefte van moeders ontstaan. Het belangrijkste doel van "Oumnia Works" is moeders extra bagage mee te geven om hun kind te helpen zich staande te houden in een maatschappij die hoge eisen aan hen stelt. Veel (moslim) jongeren voelen zich niet erkend en niet gewaardeerd in de westerse samenleving. Zij zijn op zoek naar zichzelf. Tijdens die zoektocht raken sommige jongeren zichzelf of de aansluiting met de samenleving kwijt. Dat kan ertoe leiden dat zij radicaliseren. Moeders zijn als geen ander in staat om vroegtijdig signalen te herkennen en hun kind te beschermen tegen afglijden. Het programma Oumnia Works helpt hen daarbij. Oumnia Works is een interactieve training waarin kennis wordt overgebracht, maar ook vaardigheden worden ontwikkeld. De deelnemers leren van de trainster, maar ook en vooral van elkaar.

Activiteiten

- Voorbereiding en uitvoering van de training Oumnia Works die bestaat uit zeven bijeenkomsten.
- Het gaat hier om twee groepen vrouwen uit verschillende Arnhemse wijken die gedurende 7 bijeenkomsten worden getraind.

Planning

De trainingen zijn inmiddels gestart. Het gaat om twee groepen van 10 - 15 moeders die gedurende 7 weken getraind worden.

Kosten

Voor een tweetal trajecten uitgevoerd door Oumnia works is € 12.000,-- gereserveerd uit het de versterkingsgelden 2018 die zijn overgeheveld naar het budget van 2019.

Activiteiten

- Kennis en ervaring met elkaar delen en nieuwe kennis en expertise opdoen;
- ook de verschillende beelden daartussen in kaart te brengen.
- Naast ouders worden in beide wijken ook Wijkcoaches, Jongerenwerkers en wijkagenten betrokken.
- Opleveren van een rapportage met analyse en voorstel voor activiteiten die per wijk bijdragen aan het vergroten van de weerbaarheid van jongeren.

Beoogd resultaat

Inzicht in de vragen van ouders en aanknopingspunten voor activiteiten om de weerbaarheid van jongeren in deze wijken te versterken. Activeren en betrekken van ouders bij de lokale aanpak van

Project 'Zichtbare en betrokken ouders'

Als vervolg op de analyse die in 2018 is gedaan door Twijnstra en Gudde in de wijken Presikhaaf en Malburgen is dit project bedoeld om ouders te ondersteunen en activeren in het tegengaan van radicalisering, extremisme en het afglijden van jongeren. In de rapportage naar aanleiding van de analyse zijn aanbevelingen gedaan hoe de rol van ouders vergroot kan worden. Door ouders en professionals te verbinden en een betere interactie en afstemming moet extreem gedrag van jongeren eerder geïdentificeerd en op-/ aangepakt worden. Uit de analyse van Twijnstra en Gudde blijkt dat ouders in het voorkomen en tegengaan van extreem gedrag een grote rol kunnen hebben en dit ook willen.

Activiteiten

- Ouders zichtbaar maken en betrekken in de wijkaanpak
- Ontmoetingen organiseren waar ervaringen en zorgen gedeeld worden over jongeren in de wijk
- Kennis en expertise van ouders vergroten in het voorkomen en aanpakken van radicaal en extreem gedrag.

Planning

Het project wordt uitgevoerd door Presikhaaf Universiteit en is begin 2019 in Presikhaaf gestart. De activiteiten vanuit de strategische netwerken vinden gedurende het jaar plaats.

Kosten

De kosten de projecten 'Zichtbare en betrokken ouders' in de wijken Presikhaaf & Malburgen/Immerloo zijn voor 2019 begroot op € 15.000,-.

Project 'Jeugdraad Arnhem'

Het project is erop gericht om 10 Arnhemse jongeren op te leiden en positioneren als lokale jongeren netwerkregisseurs. Het betreft jongeren en jong volwassenen met potentie die een rol van betekenis kunnen en willen spelen in hun wijk en stad. Ze zullen worden getraind en begeleid met als doel om een netwerk op te bouwen waar hulpvragen voor sociaal maatschappelijke ondersteuning gemeld kunnen worden. Het netwerk zal zich richten op de pedagogische driehoek van jongeren, ouders en het onderwijs. Het is niet alleen gericht op radicalisering maar ook op andere vormen van extremisme en onwenselijk gedrag. Ze worden getraind om dit te herkennen en bespreekbaar te maken. Daarbij zal het hen helpen in hun positie als rolmodel doen ze ervaring en expertise op en wordt er gedurende het traject gewerkt aan de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers.

Activiteiten

- Trainen en begeleiden van jongeren tot netwerkregisseur
- Opbouwen van een netwerk tussen het sociale en veiligheidsdomein
- Signaleren en doorverwijzen van zorgen en problematisch gedrag
- Als rolmodel laten zien wat de mogelijkheden en kansen zijn om iets bij te dragen.
- Persoonlijke ontwikkeling en vergroten arbeidsmarkt perspectief.

Planning

Het project wordt uitgevoerd door AM-support en dit jaar gestart. De jeugdraad is het hele jaar actief waarna het project geëvalueerd zal worden.

Kosten

De kosten voor het project 'Jeugdraad' is begroot op € 35.000,-.

Project "Vroegsignalering en preventie in Arnhem"

Dit project richt zich met verschillende activiteiten en interventies op de vroegsignalering en preventie van Arnhemse jongeren. Het doel is om kwetsbare jongeren weg te houden van radicalisering en signalen van (beginnende) radicalisering onder Arnhemse jongeren vroegtijdig op te vangen en vervolgens te duiden om zodoende met een persoonsgerichte aanpak jongeren voor radicalisering te behoeden. Deze activiteiten en interventies zijn in samenwerking met lokale partijen en in afstemming met het casusoverleg ontwikkeld en uitgevoerd. Het is daarmee een belangrijk onderdeel van zowel de preventieve activiteiten als de persoonsgerichte aanpak in Arnhem.

Planning

Beide projecten lopen het gehele jaar. Aan het eind van het jaar worden beide project geëvalueerd en de voortgang voor 2019 bekeken.

Kosten

De kosten voor het project 'Vroegsignalering en preventie' zijn begroot op € 50.000,-.

3. Persoonsgerichte aanpak

Tegengaan en aanpakken van radicalisering en extremisme

Als onderdeel van de lokale aanpak zijn er een aantal gerichte preventie activiteiten gestart en in ontwikkeling:

- Het netwerk van geradicaliseerden in beeld brengen en houden;
- In beeld brengen van potentiële nieuwe aanwas;
- Ondersteuning van professionals in de begeleiding van (potentiële) radicalen;
- Coaching/ begeleiding door lokale experts van (potentiële) radicalen en bijbehorend gezin;
- Opzetten en begeleiden van activiteiten voor kwetsbare groepen.

Deze activiteiten worden gecoördineerd door, en vinden plaats in afstemming met, het casuoverleg. In de afgelopen maanden blijken deze activiteiten zowel het beeld van, en invloed op, (potentieel) radicalen te hebben verbeterd. Het verbeterde beeld brengt met zich mee dat de inzet op deze preventieve activiteiten toe neemt. Monitoring en begeleiding op dit gebied lijken de aankomende jaren noodzakelijk en onderstaande activiteiten worden (door)ontwikkeld om duurzaam inzetbaar te zijn.

Hieronder volgt een korte beschrijving van de lopende en in ontwikkeling zijnde preventieve activiteiten met daarbij een toelichting op de reden en aard van activiteiten en wat de planning en de te verwachte kosten zijn.

Professionalisering

Het is van belang dat de eerstelijnsprofessionals die werken op het gebied van radicalisering beschikken over de benodigde kennis en kunde om op dit complexe onderwerp effectief te kunnen zijn. Voor de eerstelijns-professionals zoals wijkagenten, jongerenwerk, welzijnswerk, jeugdzorg en leerplicht-ambtenaren zijn trainingen georganiseerd om te zorgen dat binnen de betrokken organisaties ook de benodigde kennis en kunde aanwezig is om met deze complexe materie aan de slag te gaan. In 2019 zullen wederom ongeveer 60 professionals getraind worden.

Activiteiten

- Inventariseren waar verder professionalisering nodig is
- Trainen van professionals en sleutelfiguren
- Processen en afspraken formaliseren

Planning

Doorlopend in 2019.

Kosten

De trainingen worden verzorgd door het Rijksopleidingsinstituut Tegengaan Radicalisering (ROR). De kosten hiervan komen dus niet voor rekening van de gemeente Arnhem.

Expertise

De inzet van een expert op het gebied van radicalisering en islamitische theologie is een essentieel onderdeel gebleken in de totstandkoming en ontwikkeling van de lokale aanpak. De zeer complexe materie en de hoeveelheid aan signalen en casussen maakt dat deze kennis en ervaring onmisbaar is. Voor het door ontwikkelen van de lokale aanpak is het dan ook van belang dat de expertise aanwezig blijft.

Activiteiten

- Inzet van expertise bij duiding en vervolg acties uit het casuoverleg
- Experts inzetten voor coaching en begeleiding van professionals en individuen

Planning

Doorlopend in 2019.

Kosten

In de versterkingsgelden van 2019 is voor de inzet van expertise € 32.500,- toegekend.

Activiteiten Veiligheidshuis

Wekelijks wordt binnen het Veiligheidshuis een casusoverleg gehouden, dat een regionaal karakter heeft. Het casusoverleg vraagt met name in de voorbereiding, verslaglegging en het bijwerken van de persoonsdossiers veel capaciteit vanuit de ondersteuning binnen het veiligheidshuis. Mede door de regionale functie van het veiligheidshuis is het aantal casussen die we behandelen in het afgelopen jaar behoorlijk toegenomen.

Elke week worden de casussen en eventuele nieuwe signalen besproken in het casus-overleg binnen het Veiligheidshuis. Voor ieder nieuw signaal worden afspraken gemaakt over hoe en door wie dit signaal verder wordt uitgediept. De gemeente heeft hierin de regierol. Om het groeiende casusoverleg effectief te kunnen houden is het van belang dat de ondersteuning goed georganiseerd is. Daarnaast vraagt het voeren van de regie over de lokale aanpak een structurele inzet op de sturing en controle van de activiteiten in de aanpak.

Op dit moment zet de gemeente Arnhem c.q. het Veiligheidshuis bij benadering twee formatieplaatsen in voor het onderwerp jihadisme en radicalisering. Om de regionale taak op een juiste en verantwoordelijke wijze te kunnen uitvoeren is uitbreiding van de inzet noodzakelijk.

Activiteiten

- Organiseren en voorzitten van wekelijks casusoverleg
- Verzorgen van agenda en verslaglegging van het casusoverleg
- Bewaken van de voortgang op uitgezette acties
- Professionaliseren en formaliseren van de werkwijze binnen het casusoverleg
- Inzet specialisten ter ondersteuning van het casusoverleg
- Trainen en professionaliseren van deelnemers casusoverleg
- Samenwerking initiëren en stimuleren tussen verschillende Veiligheidshuizen en casustafels
- Kennisdeling binnen de regio Gelderland-Midden

Planning

Doorlopend

Kosten

Een gedeelte van de huidige kosten worden opgevangen in het reguliere budget van het veiligheidshuis. De kosten die worden gemaakt voor de extra inzet voor het faciliteren van bovenstaande activiteiten die samenhangen met het casusoverleg in het Veiligheidshuis worden geraamd op € 75.000,- voor 2019.

Maatwerk ondersteuning

In het casusoverleg wordt door de partners gezamenlijk per casus een persoonsgerichte aanpak opgesteld. Deze is gericht op het tegengaan van radicalisering. Naast het tegenhouden van potentiële uitreizigers is er daarbij ook aandacht voor terugkeerders/ facilitators/ ronselaars. Een onderdeel van de persoonsgerichte aanpak kan ook zijn de-radicalisering en/ of re-socialisering.

Dit gebeurt op dit moment veelal vanuit reguliere trajecten uitgevoerd door o.a. de gemeente, zorg- & welzijnswerk en reclassering. Daarnaast is er meer aandacht voor de ondersteuning van families die te maken krijgen met radicalisering (bijvoorbeeld in de vorm van uitreis, overlijden of terugkeer). De ondersteuning richt zich op families van radicaliserende en geradicaliseerde personen. Dat gebeurt door kennis en instrumenten voor de omgang met geradicaliseerde familieleden met als doel verdere radicalisering of het plegen van strafbare feiten te voorkomen, evenals radicalisering van broertjes, zusjes of andere familieleden tegen te gaan. Hierbij wordt in overleg en afstemming met de betrokken partijen en deskundige bekeken welke hulp en ondersteuning gewenst is.

Activiteiten

- Extra individuele begeleiding door professionals
- Coaching van professionals door experts
- Familieondersteuning voor het systeem

Planning

Waar noodzakelijk gedurende een traject.

Kosten

Bij de inzet in de vorm van de begeleiding/ ondersteuning vanuit de persoonsgerichte aanpak wordt gebruikt gemaakt van verschillende experts en professionals waarbij de uurtarieven uiteen lopen. In totaal is voor de maatwerkondersteuning die ingezet wordt vanuit het casusoverleg een maximum van € 10.000,- begroot.

4. Duidingspool & Expertise Oost-Nederland

Duidingspool & Expertisecentrum Oost-Nederland

Arnhem heeft de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan op het gebied van radicalisering en gewelddadig (religieus) extremisme. Daarbij is flink geïnvesteerd in kennis en kunde op dit onderwerp. Met als resultaat dat lokaal veel expertise aanwezig is. Deze expertise wordt nu al ingezet/ gedeeld met de andere gemeenten binnen de regio en in Oost-Nederland. In het komende jaar zal dat verder ontwikkeld worden.

Bij het bespreken van de doorontwikkeling van de lokale aanpak en de ondersteuning voor Oost Nederland is geconstateerd dat het goed kunnen duiden van casuïstiek aan de casustafel één van de belangrijkste fundamenten is voor het effectief opzetten van een effectieve aanpak van radicalisering. Doordat expertise om dat te kunnen doen schaars is, is het duiden van signalen tegelijkertijd ook een achilleshiel van de lokale aanpak. Het vergt specialistische kennis en expertise. Zorgvuldige duiding in het kader van radicalisering en het jihadisme is de basis voor een adequate persoonsgerichte aanpak en analyse van de lokale situatie. Bij een incompleet beeld bestaat het risico dat de bredere invloed op personen in de gemeente (de samenleving) en netwerkvorming niet of onvolledig in beeld komt en geduid wordt.

Daartoe is gekeken hoe andere casustafels in Oost-Nederland versterkt kunnen worden. Met als doel om in de gehele regio te komen tot een inhoudelijk én procesmatige goed werkend overleg vanuit waar afgestemde interventies worden uitgevoerd. Een eerste benodigde stap daarin is het versterken van de inhoudelijke beoordeling en duiding van de casuïstiek die besproken wordt in een multidisciplinair casusoverleg.

Om de 'discipline radicalisering en jihadisme' beter aan tafel vertegenwoordigd te hebben is het voorstel voor elke casustafel een duidingsspecialist beschikbaar te stellen. Expliciet niet met de bedoeling het duiden over te nemen, maar om een bijdrage te leveren aan de inhoudelijke beoordeling van casuïstiek. Het idee is dat vanuit de gemeente Arnhem een pilot gestart wordt waarbij een duidingspool wordt samengesteld van waaruit specifieke expertise bij gemeenten in Oost-Nederland op hun verzoek kan worden aangeboden.

Activiteiten

- Ondersteuning en begeleiding bieden bij lokaal ontwikkelde activiteiten
- Pro-actief aanbieden expertise en ondersteuning in regionale casus-overleggen
- Inzet van specialistische expertise bij het duiden en oppakken van nieuwe casuïstiek door duidingspool
- Regie, sturing en doorontwikkeling van de duidingspool.

Planning

De inzet vanuit de duidingspool zal doorlopen gedurende het jaar op verzoek van casustafels in Oost-Nederland plaatsvinden.

Kosten

De kosten voor de regionale ondersteuning door de duidingspool zijn begroot op € 125.000,- in 2019.

5. Financiën

In totaal heeft de gemeente Arnhem van het rijk € 457.500,- ontvangen voor de aanpak van radicalisering lokaal en in de regio. Voor een aantal van de activiteiten in het uitvoeringsplan is nog een nadere inventarisatie nodig om de vraag/ behoefte te bepalen waarop het vervolg van de activiteit zal worden afgestemd. Dat maakt dat de uiteindelijke kosten en de verdeling van de kosten op onderdelen anders kan uitpakken dan hierin is beschreven. De programma coördinator is verantwoordelijk om te zorgen dat de totale uitgaven in ieder geval binnen de begroting van € 457.500,- blijven.

Dit bedrag wordt via een toevoeging aan het gemeentefonds naar de Gemeente Arnhem toe. Om dit ook te kunnen besteden aan de activiteiten in de lokale aanpak van radicalisering dient het te worden toegeschreven aan het budget veiligheid. Voor de versterkingsgelden zal dit moeten gebeuren via een raadsbesluit voor een begrotingswijziging. Deze zal tegelijkertijd met dit uitvoeringsplan aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Uitvoeringsplan Aanpak Radicalisering 2019	Activiteit	Budget	
		Versterkingsgelden 2019	Anders
Programmasturing	Programmacoördinator	€ 35.000	
Preventie	Analyse extreem-rechts	€ 25.000	
	Onderzoek lokale aanpak	€ 50.000	
	Informatiebijeenkomsten (Bewustwording en voorlichting)	€ 5.000	
	Onderwijs conferentie		€ 15.000
	Project 'Zichtbaar en betrokken ouders'	€ 15.000	
	Oumnia Works		€ 12.000
	Project 'Vroegsignalering en Preventie'	€ 50.000	
	Project 'Jeugdraad Arnhem'	€ 35.000	
Persoonsgerichte aanpak	Training & expertise		€ 20.240
	Professionalisering en ondersteuning VHH	€ 75.000	
	Maatwerk ondersteuning (begeleiding/ondersteuning)	€ 10.000	
	Specialistische inzet experts	€ 32.500	
Expertisecentrum	Duidingspool en expertisecentrum	€ 125.000	
	Totaal	€ 457.500	

6. Communicatie

Zoals eerder in deze notitie aangegeven is communicatie over de aanpak belangrijk. Ten eerste om inzichtelijk te maken aan inwoners die zich zorgen maken wat de overheid doet. Daarnaast om hen die vragen hebben, signalen te willen doorgeven of op zoek zijn naar informatie te informeren. Uitgangspunt in de communicatie is dat we pro-actief zijn. Niet alleen reageren op vragen, maar ook actief zorgen dat de verschillende betrokkenen worden geïnformeerd. Zodat we duidelijk maken waar de overheid voor staat.

De communicatie richt zich op verschillende doelgroepen:

- Gemeenteraad en college
- Professionals
- Inwoners van Arnhem
- Veiligheidsregio Oost-Nederland

Communicatie over voortgang naar de gemeenteraad:

- Periodiek informeren over voortgang en ontwikkelingen op het gebied van radicalisering en polarisering
- Informeren over de activiteiten die in het kader van de lokale aanpak radicalisering in Arnhem.

Communicatie met de stad, zowel inwoners als professionals en tussenpersonen:

- Inwoners kunnen met vragen, zorgen en eventuele signalen bij gemeente en politie terecht via de bestaande kanalen:
Afdeling Veiligheid/ kabinet van de burgemeester: 026-3775285
Veiligheid@arnhem.nl
Klant Contact Centrum (KCC) van de gemeente (0900-1809)
Politie/ wijkagent via 0900-8844.
- Landelijke hulplijn radicalisering voor ouders van radicaliserende kinderen. Deze hulplijn is bedoeld om bezorgde ouders en familieleden informatie, hulp en advies te bieden:
Hulplijn Radicalisering: 06-81893529 Website: www.hulplijnradicalisering.nl
- Op www.arnhem.nl wordt informatie beschikbaar gesteld
- Informatie-, voorlichting- en netwerkbijeenkomsten in Arnhemse wijken voor o.a. wijkteams, zelforganisaties, sleutelfiguren en bezorgde inwoners

Communicatie met de veiligheidsregio Oost-Nederland:

- In samenwerking met politie en OM is door de burgemeester een memo gedeeld over de doorontwikkeling van de lokale aanpak en zijn de burgemeesters en gemeenten in Oost-Nederland geïnformeerd over de stand van zaken op het gebied van de aanpak van radicalisering en extremisme.

7. Evaluatie en verantwoording

Periodiek zal er middels een tussentijdse rapportage de stand van zaken en voortgang worden gedeeld in de lokale driehoek waarbij zij de mogelijkheid hebben om bij te sturen in het vervolg.

Van de verschillende onderdelen en activiteiten in het uitvoeringsplan zal aan het eind van het jaar een evaluatie/ eindrapportage worden opgeleverd. Daarin worden de activiteiten, het bereik en de resultaten beschreven. Voor de persoons- en groepsgerichte aanpak geldt dat de inzet en activiteiten mogelijk privacy gevoelige informatie bevat die in dat geval niet in de rapportage zal worden opgenomen.

Aan het eind van het jaar zal er een financiële verantwoording in de richting van de NCTV worden afgegeven en wordt er ook in overleg bekeken hoe de aanvraag voor de versterkingsgelden van 2020 eruit zal gaan zien.

